

- בעניין: 1. ח'טיב, מחוסרת נתינות
2. ח'טיב, ת.ז.
3. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר - ע.ר.
ע"י ב"כ עוה"ד עדי לוסטיגמן (מ.ר. 29189) ואח'
מרחוב שמואל הנגיד 27 ירושלים 94269
טל': 02 - 6222808 ; פקס: 03 - 5214947

העותרות

- נ ג ד -

המשיב

שר הפנים
ע"י ב"כ מפרקליטות המדינה
צלאח אלדין 29, ירושלים 91010
טל': 02-6466590 ; פקס: 02-6467011

תגובת העותרות להודעת העדכון של המשיב

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 19.6.13, מוגשת בזאת תגובת העותרות לתגובת המשיב לעתירה.

הסעד המבוקש בעתירה הינו למחייב את המשיב לבוא וליתן טעם, מדוע לא יאשר את בקשת העותרת 1 (להלן: "העותרת או") לקבלת מעמד בישראל כתושבת קבע, או לחלופין כתושבת ארעית, תוך קביעת מתווה להסדרת מעמדה הקבוע.

המשיב, שר הפנים, לא השיב עד היום לבקשה למעמד של קבע, אשר הגישו אליו העותרות ביום 29.2.13 מכח סעיף 33 לחוק הוראת השעה.

הוועדה ההומניטארית מסרבת לסעד החלופי המבוקש, מתן מעמד ארעי, בהתבססה על תשתית עובדתית שגויה בחלקה.

ואלה הטעמים לעמדת העותרות:

1. העתירה הוגשה בשל אי מענה ממושך מצדו של המשיב, שר הפנים לבקשה שהוגשה ישירות אליו מכח סמכותו שניתנה בסעיף 33 לחוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת השעה) התשס"ג-2003 (להלן – חוק הוראת השעה). בקשה זו לא נענתה עד היום, שנה וחמישה חודשים לאחר הגשתה. העתירה הוגשה בשל אי מענה הוועדה לעניינים הומניטאריים, בניגוד לסעיף 1ד3 לחוק הוראת השעה, המורה לה ליתן הכרעה בבקשות המובאות בפניה בתוך חצי שנה. לאחרונה, לאחר שנה ושלושה חודשים ניתנה החלטת הוועדה, באופן לקוי, תוך שנדונו נושאים שכלל לא התבקש לבחנם, נבחנו עובדות שגויות ולא נערך פרוטוקול, אלא סיכום שאינו מהווה תיעוד של הדיון בוועדה. בעתירה התבקש להסדיר את מעמדה בישראל של העותרת, חסרת מעמד בעולם, כתושבת קבע ולמצער כתושבת ארעית.

א. עניינה של העותרת, בתה של תושבת ירושלים, שהנה חסרת מעמד בעולם כולו

2. העותרת נולדה בירושלים בשנת 1991. משפחת העותרת התגוררה לסירוגין בירושלים ובשטחים. העותרת חיה בירושלים שנים ארוכות מילדותה ונערתה וכיום לומדת עבודה סוציאלית באוניברסיטה בירושלים. עם זאת, העותרת היא חסרת מעמד בעולם. היא מעולם לא נרשמה

בשטחים, וכאשר אושרה בקשת אמה לאפשר לה לחיות בישראל, לאחר הליכים משפטיים שארכו שנים, בחר המשיב להעניק לה רישיון ביקור מסוג ב/1 (אשרת שהיה ועבודה, מהסוג הניתן למהגרי עבודה בישראל), משום שהיא נחשבת ל"תושבת אזור". זאת חרף העובדה שהעותרת נטולת מעמד בשטחים ואף אין היא יכולה לרכוש שם מעמד.

3. אשרתה של העותרת מוטבעת על דרכון ירדני, ללא מספר לאומי, אשר הונפק לדרישת המשיב לאחר שאישר את בקשתה למעמד בשנת 2011. נבהיר כי דרכון זה אינו מהווה מעמד. תושבים רבים של ירושלים המזרחית אוחזים בדרכון מסוג זה, בנוסף לתעודת הזהות שברשותם. הדרכון אינו מאפשר שהייה בירדן העולה על פרק זמן קצר, אינו מאפשר עבודה ופוקע אם המחזיק בו לא נכנס לירדן. שיימאא מעולם לא ביקרה בירדן. כיום מחפשת עבודה בתחום העובדה הסוציאלית, אולם מתקשה מאד לעבוד נוכח המחסור במעמד.

4. בהיותה חסרת מעמד בעולם, סברו העותרות, כי יש מקום להסדרת מעמדה של העותרת למרות מגבלות חוק הוראת השעה. ומכאן פנייתם למשיב.

ב. הדין מורה על בירור העתירה

5. ב"כ המשיב טוען, כי העתירה מיצתה את עצמה, אולם העותרות סבורות כי היא רחוקה ממיצוי. ראשית, שר הפנים לא התייחס כלל עד היום, לבקשה שהוגשה אליו מכח סעיף 3ג לחוק. זאת שנה וחמישה חודשים לאחר הגשת הבקשה. גם המשיב בתגובתו לבית המשפט הנכבד אינו מתייחס לבקשה זו, נשוא העתירה. בנוסף, כפי שיפורט בהמשך, העותרות סבורות כי נפלו פגמים רבים וחמורים בהליך שקיים המשיב בעניינה של העותרת. כך למשל, לטיעונים ההומניטאריים המהותיים בדבר מתן מעמד לעותרת, אשר פורטו בבקשה שהוגשה למשיב ופורטו בהרחבה גם בעתירה זו, לא ניתן כל משקל. בנוסף, התשתית העובדתית שעמדה בפני המשיב הועברה באופן שגוי. זאת ועוד – בהליכים אל מול הוועדה אין שלב של ערר, כך שהערכאה המוסמכת לדון בהחלטות הוועדה, ללא מיצוי הליכים נוסף, היא בית המשפט הגבוה לצדק, כך שגם תכלית המחיקה היא מיותרת ותהווה הכבדה על בית המשפט הנכבד, ואף עינוי דין לעותרות שיאלצו למחוק את עתירתן, ולהגישה מיד מחדש במתכונת דומה.

6. בטרם נפנה להבהיר את דברינו, נציין כי באופן מצער, הוועדה אינה עומדת באופן קבוע בהוראת סעיף 1ד3 לחוק הוראת השעה, הקובע סד זמנים של חצי שנה עד להכרעה בבקשה. משכך, עתירות רבות מוגשת בגין אי מענה של הוועדה ההומניטארית, אולם נדונות על-ידי בית המשפט הנכבד לאחר קבלת החלטה.

7. עתירות רבות הוגשו בגין אי מענה מצד הוועדה, כולן נדונו או עומדות לדיון לגופם על-ידי בית המשפט הנכבד ולא נדחו לאחר מתן החלטה. כך למשל, גם בבג"ץ 10041/08 חג'אז נ' מדינת ישראל, ביקש המשיב למחוק את העתירה שהוגשה בגין אי מענה הוועדה לעניינים ההומניטאריים לבקשה במשך פרק זמן שחרג מהוראת החוק. באותו עניין הוכרע המקרה על-ידי הוועדה לאחר הגשת העתירה, ולאור הכרעתה ביקש המשיב לדחות את העתירה. בית המשפט לא שעה לבקשה זו וקבע את העתירה לדיון בפני הרכב. כיום לאור הערות בית המשפט, דנה הוועדה שוב בעניינה של העותרת. העתירה עודה תלויה ועומדת. בענייננו ביקש המשיב למחוק את העתירה עוד טרם נדון העניין לגופו. ועוד ר' למשל: בג"ץ 4680/10 זאהדה נ' שר הפנים; בג"ץ 9219/10 בורגאל נ' שר הפנים; בג"ץ 3278/10 קוואסמי נ' שר הפנים; בג"ץ 3276/10 עסילה נ' שר הפנים; בג"ץ

3120/11 אבו צעיליק נ' שר הפנים; בג"ץ 2836/12 לילא אבו טיר נ' שר הפנים; בג"ץ 1917/12 שנאיטה נ' שר הפנים; בג"ץ 8827/11 אבו רמוז נ' שר הפנים; בג"ץ 6557/10 פלוני נ' שר הפנים.

8. בבג"ץ 3893/12 רג'בי נ' שר הפנים אליו הפנה המשיב בתגובתו, העניין היה שונה. שם הוגשה עתירה כנגד החלטה של המשיב בענין התאזרחות, שלאחר הגשתה, הודיע המשיב, כי בכוונתו לשקול מחדש את הבקשה, ולבסוף סירב לה מטעמים אחרים מאלו אשר בגינם סורבה מלכתחילה. בענייננו, לא השיב שר הפנים עד היום לבקשה שהוגשה ואילו בהחלטת הוועדה ההומניטארית, אין כל טעם חדש, כי אם מדובר בסירוב סתמי ללא התייחסות עניינית לטעמים שהועלו בבקשה. זאת ועוד, ככל שבקשת התאזרחות מסורבת, לאחריה יש צורך במיצוי הליכים הכולל הגשת ערר לרשות ואשר נבחן על-ידי מטה המשיב. לא כך בענייננו בו הפנייה לאחר קבלת ההחלטה היא ישירה לבית המשפט הגבוה לצדק. גם בבג"ץ 1692/12 אבו ח'לף נ' שר הפנים, אליו הפנה המשיב, ההתייחסות היתה לבקשת התאזרחות אשר בעניינה נדרש העותר, לאחר שסורבה בקשתו, למצות הליכים. בענייננו, כאמור, ככל שרוצות העותרות להשיג על סירוב הוועדה, הרי שהערכאה היחידה המוסמכת לכך היא בית המשפט הנכבד. בנסיבות העניין, ובהן העיכוב הרב והנמשך עד היום בקבלת החלטת המשיב, אין הצדקה למחיקת העתירה בשלב זה, ובוודאי שלא לדחייתה.

ג. הליקויים החמורים בטיפול הוועדה בבקשה ההומניטארית של העותרת

9. נוכח הפגיעה ההרסנית בעותרת, חסרת מעמד בעולם אשר הוחלט להסדיר את מעמדה בארצה באמצעות אשרה בלבד, ולא על ידי מתן מעמד, הוגשה בעניינה הבקשה ההומניטארית נשואת עתירה זו, ביום 28.2.2012. הוועדה, חרף הוראתו הברורה של סעיף 3א(ד) לחוק הוראת השעה, הקובע כי יש להכריע בבקשה בפרק זמן של שישה חודשים, זנה בעניינה רק מעל לשנה מיום הגשתה, ביום 17.3.13 (כך עולה ממסמך המכונה פרוטוקול הוועדה שהועבר לח"מ על-ידי ב"כ המשיב, אשר מצורף לתגובה זו ומסומן ת/1), מעל לזמן כפול מהזמן הקובע בסעיף 3(ד) לחוק, וגם זאת, רק לאחר שהוגשה עתירה זו ביום 25.12.12. הכרעת הוועדה התקבלה במשרד הח"מ רק ביום 19.5.13, דהיינו טיפול הוועדה ארך שנה ושלושה חודשים תמימים, זמן ארוך באופן קיצוני מהזמן הקבוע בחקיקה ראשית, ובאופן שהצריך את הגשת העתירה.

10. בתשובת המשיב, אין התייחסות ולו מועטה למצב ההומניטארי המיוחד של העותרת, בהיותה חסרת מעמד בעולם ובחזקת מבקרת נצחית בישראל. תחת זאת, בוחר המשיב להסביר ללא תכלית כי העותרת נתשבת תושבת אזור (והרי הבקשה הוגשה לוועדה שמיועדת לתושבי אזור) ואף בוחר, להאשים את הוריה שלא רשמו אותה בשטחים "מטעמים השמורים עמהם" ולטעון, כי מצבה הנוכחי אינו מצדיק מעמד.

11. עוד טוען המשיב, כי העותרות לא הצליחו להוכיח מרכז חיים עד לשנת 2010, דבר אשר מנוגד באופן מפורש לכך שבקשת העותרות לאיחוד משפחות (לרבות אביה ואחיה של העותרת, אשר רשומים בשטחים) שהוגשה בשנת 2010 אושרה על-ידי המשיב עצמו, כך שלפי נהליו שלו, הוא מכיר בכך שלמצער שנתיים לפני כן המשפחה גרה בישראל. עוד נכתב כי השגות שהוגשו נדחו, והרי מדובר בהשגה אחת בודדה אשר נמחקה, תוך הודעת המשיב לפיה ככל שתוגש בקשה חדשה, יקבלו העותרת, אחיה ואביה מעמד.

עוד צוין בתשובת המשיב, כי שר הפנים דחה את בקשת העותרת לקבלת מעמד קבע מחוסר סמכות בציינו את סעיף 1א3 לחוק, וזאת חרף העובדה כי הוגשה בקשה לשר הפנים ישירות בהתאם לסעיף 3(ג) לחוק (ר' נספח ע/6 לעתירה). עד לעצם היום הזה לא נענו העותרות באשר לבקשה זו. תשובת המשיב צורפה להודעת העדכון מטעמו מיום 20.5.13, וסומנה מש/1.

ד. המסמך המכונה "פרוטוקול" וחשיפת ליקויי הוועדה בטיפול בבקשת העותרת

12. משלא נמצא בתשובת המשיב ולו רמז לשקילתן של הנסיבות והטעמים המהותיים בבקשת העותרת, פנו העותרות לב"כ המשיב וביקשו לקבל את פרוטוקול הדיון בוועדה ההומניטארית, בתקווה ללמוד על אופן קבלת ההחלטה, ועל המשקל שניתן לנסיבות המורכבות של העותרת. באופן מצער, המסמך שהועבר לעותרים, אשר מכונה פרוטוקול, חושף סילופים והנחות מוטעות לגבי העותרת ואין בו התייחסות לטעם המרכזי שבבקשה, היות העותרת מחוסרת מעמד בישראל, בשטחים, בירדן או בכל מקום על גבי כדור הארץ. התייחסות הקלושה היחידה ב"פרוטוקול" היא בעמוד הראשון ל"פרוטוקול" סעיף 5 לכותרת "תמצית הבקשה", ונכתב בו "מצטטת פסקי דין לפיהם ניתן מעמד לילדים שנולדו בשטחים וגדלו מגיל צעיר וכן במקרה של מחוסרת מעמד". בכך מסתכמת ההתייחסות לעובדה המהותית ביותר בבקשה.

13. הפרוטוקול אף חושף טעות מהותית בעניין שהות העותרת בישראל והאשרה שניתנה לה. נבהיר כי בעניין העותרות הוגשה השגה אחת בלבד, היא השגה 453/09, אשר נמחקה ביום 6.9.2010, זאת לאחר שהושגה הסכמה בין הצדדים, מבלי לוותר על טענותיהם, שתוגש בקשה אשר מועד הגשתה עבור העותרת ייחשב ליום 24.9.09, בו שלחו העותרות בקשה לזימון להגשת הבקשה, בעוד היתה העותרת קטינה. עוד נקבע, כי בהתאם לחומר הקיים בידי המשיב – הבקשה לא תסורב על בסיס מרכז חיים עבור השנתיים שלפני כן (ר' סעיף 9 לנספח ת/2). משאשרה בקשת העותרת, אנו למדים, כי גם המשיב מסכים כי מרכז החיים שלה היה בישראל עוד משנת 2007, כפי שנכתב בסעיף 1 לבקשה ההומניטארית (ר' נספח ע/6 לעתירה). זאת ועוד, הבקשה אושרה על בסיס מסמכי מרכז חיים עבור השנים 2008-2010, ומכיוון שהמשיב התעכב זמן רב במתן מענה הוגשו גם מסמכים עבור 2011. העותרת מחדשת את אשרתה מדי שנה, מבלי שעולות בעיות.

14. לעומת זאת, בעמוד השני ל"פרוטוקול" הדיון בוועדה, תחת הכותרת "תמצית ההליכים שהתקיימו טרם כתיבת בקשה זו במשרד הפנים", נכתב כי "בקשת אחמ"ש נוספת סורבה בשל מרכז חיים בין השנים 2008-2010", עוד נכתב כי "בבקשות לרישום ילדים ניתן סירוב מרכז חיים בשנים 2008-2009". ורק לאחר מכן נכתב כי בקשה משנת 2010 אושרה. בכותרת "תמצית דיוני הוועדה" נכתב כי "בקשתם סורבה בין השנים 2008-2010 מכיוון שלא הוכח מרכז חיים". ברי כי, בהתאם לאמור לעיל, התרשלה הוועדה בהבאת העובדות בדבר מרכז החיים של העותרת בישראל, ודנה בבקשה משל היא חיה בישראל רק משנת 2010, בעוד ישנה הסכמה כי למצער משנת 2007, כאשר היתה קטינה, היא חיה בישראל. התרשלות זו מעידה על כשל חמור בדיון שהתקיים בוועדה.

15. זאת ועוד, במקום לדון בבקשה למתן מעמד לילדה של תושבת ירושלים המזרחית שנותרה חסרת מעמד בעולם ויש למצוא עבורה פתרון הומניטארי הולם - זנו חברי הוועדה מיוזמתם בנושא שלא עלה כלל על הפרק והוא, האם המעמד שכבר ניתן לה על-ידי המשיב מוצדק. כך למשל, תחת הכותרת "תמצית דיוני הוועדה", נכתב כי נציגת השב"כ, נציג מתפ"ש ונציג הציבור סברו כי אין

להעניק לה היתר שהיה (נזכיר כי לא ניתן להעניק לה היתרי שהיה, משום שאינה רשומה בשטחים), "לאור העובדה שהיא היתה בת בגירה כאשר ניתן מעמדם של משפחתה וגם היא לא היתה לוקחת את היתר השהיה אילו ניתן לה" (הניסוח במקור, ההדגשה הוספה, ע. ל.). אם כן, חברי הוועדה הנכבדים, בחרו לדון שנה ורבע לאחר הגשתה, בנושא שכלל לא הועלה בה ואף אינו שנוי במחלוקת, ומבחינת מרבית החברים בוועדה היה נכון גם לבטל את האשרה בה כבר אוחזת העותרת.

16. עוד ביססו חברי הוועדה את החלטתם, על הנחה חסרת יסוד, בלתי רלוונטית ומשפילה, לפיה העותרת, ששוהה ביראשל מכח רישיון ביקור מזה כשנתיים, לא היתה לוקחת היתר לו ניתן לה. והרי ברי, כי אין מחלוקת כלל על זכאותה של העותרת לאשרת הביקור, אשר לצורך קבלתה, טרחה אמה ונסעה במיוחד לירדן על מנת להנפיק לה דרכון ללא מספר לאומי. לו היה צורך בהוכחה נוספת לראיית הוועדה ההומניטארית את תפקידה ככזה שנועד להכריע בשאלה מדוע שלא ליתן מעמד ולא מדוע ליתנו, הרי שהדברים עולים במקרה זה באופן מובהק ומצער.

17. רק בהמשך "תמצית הדיון בוועדה" נכתב, מבלי שפורט כל דיון בפן ההומניטארי של היעדר-מעמדה של העותרת בעולם, כי כולם מסכימים שעניינה אינו מצדיק מתן מעמד מטעמים הומניטאריים משום שלא נרשמה באזור. ושוב ציינו "השגות שהגישו בני המשפחה נדחוי", באופן שמסלף לחלוטין את הרקע להגשת הבקשה ואת ההסכמה אליה הגיעו הצדדים במסגרת ההשגה האחת, שכלל לא נדחתה.

18. העותרות סבורות כי הועדה לא ערכה אפוא פרוטוקול של הדיון בה, כנדרש במינהל תקין וכפי שמורה נוהל 5.2.0039 בדבר פעילות הוועדה ההומניטארית. במסמך שמסר המשיב אין כל זכר לשאלות שהועלו, לדיון שנערך, ולא להדגשה הרבה בבקשה עצמה ובעתירה לגופה, בדבר הנסיבות ההומניטאריות למתן המעמד לעותרת. העובדות המסולפות שזכרו בהחלטת הוועדה, מובילות למסקנה ברורה וחד משמעית כי החלטת הוועדה ניתנה באופן לקוי, אשר יורד לשורש תקינות הליך קבלת ההחלטה בעניינה של העותרת. לא ניתן ולו נימוק אחד ענייני למהות הבקשה.

ה. **התשתית הראייתית השגויה והתעלמות מהנסיבות ההומניטאריות מצדיקות ביטול החלטת המשיב ומתן מעמד לעותרת**

19. הלכה וותיקה היא, כי החלטה מנהלית סבירה תתקבל רק כאשר היא מבוססת על תשתית ראייתית הולמת. בפסק הדין בבג"ץ 987/94 יורונט קווי זהב נ' שרת התקשורת, פ"ד מח(5) 412, (1994) נקבעו ארבעה מבחנים להליך תקין לבחינת הראייה המנהלית. ראשית, על הרשות המנהלית לאסוף את הנתונים. במקרה דנן, הנתונים שנאספו היו שגויים בחלקם, ונוסף על כך, הנתונים שהובאו בבקשה זכו להתעלמות. שנית, יש לבחון את השייכות לעניין – אותם שיקולים ענייניים להם נזקקת הרשות לקביעת העובדות וקבלת ההחלטה. גם כאן נכשלת הוועדה, אשר בחרה להביא שיקולים בלתי רלוונטיים ואף פסולים כאשר בחנה באופן תמוה את עצם מתן אשרה כלשהי לעותרת מראש, ואף קבעה, כמגלת עתידות, כי העותרת לא היתה מממשת את ההיתר לו ניתן לה, בשעה שהעותרת אוחזת באישור שהייה מזה שנתיים. שלישית, על הנתון לעמוד במבחן הראייה המנהלית. העותרות הגישו את כל המסמכים הנדרשים, אולם המשיב להתעלם מהם. מבחן רביעי הוא, כי נבחנו ראיות מהותיות הנוגעות לעניין. כפי שציין הנשיא בדימוס אהרן ברק בבג"ץ 297/82 ברגר נ' שר הפנים פ"ד לו(3) 29, 1983:

"מיוזת הסבירות מחייבת כי המשקל של הנתונים שלפני הרשות יהיה כבד יותר ככל שהחלטה המינהלית מורכבת יותר או פגיעתה קשה יותר. פגיעה קשה במיוחד בזכות יסוד צריכה להתבסס על נתונים מהימנים ומשכנעים במיוחד". (שם, בסעיף 10 ד)

20. אותו המסמך המכונה פרוטוקול חושף את אוזלת ידה של הוועדה במיוחד מול מבחן זה. המסמך מראה מפורשות כיצד נדון מה שלא התבקש, כיצד הוצגו עובדות שגויות, כיצד התעלמה הוועדה מהדין הקיים, שפורט בבקשה ובעתירה, מבלי שהתנהל לגבי כל דיון, כיצד כמעט ביטלה הוועדה גם את האישור שכבר ניתן לעותרת על-ידי המשיב ואשר כלל לא עמד במחלוקת. נדמה, כי כלל לא ברור לוועדה מדוע פונה העותרת אליה. על אף שמדובר בעניין הומניטארי מורכב מאין כמוהו, אשר כרוך בפגיעה חריפה בזכויות היסוד של העותרת, לא נעשה כל דיון רציני בעניינה של העותרת.

21. לאחרונה נפסק בבית משפט נכבד זה בבג"ץ 1905/03 עכל נ' מ"י-שר הפנים, (5.12.10) כי בת בגירה להורים ששניהם תושבי שטחים, אשר נולדה בשטחים וקיבלה שם מעמד, אך גדלה בישראל, תהיה זכאית למעמד ארעי, לאחר שביטל בית המשפט את החלטת המשיב מטעמים דומים לענייננו:

המלצתה של הוועדה המקצועית – וכפועל יוצא, גם החלטתו של שר הפנים – לא הביאו בחשבון שיקולים רלוונטיים ומשמעותיים הנוגעים לנסיבותיה האישיות של העותרת 3 ולמצער, לא העניקו לשיקולים אלה את המשקל הראוי להם. נוכח האמור, אין מנוס מן המסקנה כי ההחלטה שהתקבלה בעניינה של העותרת 3 חורגת ממתחם הסבירות ודינה להתבטל. (סעיף 17 לפסק דינו של כב' השופט ע' פוגלמן).

22. בעניין עכל, הוריה של הילדה התגוררו בישראל לאורך שנים באופן בלתי חוקי ועמם ילדיהם, בשונה מענייננו, בו אמה, העותרת 2, הינה תושבת ישראל והעותרת נולדה בישראל, שבה לישראל בגיל קטינות, וחיה כאן שנים רבות, וכבר שנתיים מכוחו של רישיון ביקור.

ור' בפסק הדין בעניין בבג"ץ 466/07 גלאון נ' מדינת ישראל (11.1.12) עמדות שופטי המותב באשר לקמוצת ידה של הוועדה בהחלטותיה – פסקה 26 לפסק דינה של כב' השופטת ארבל, פסקה 5 לפסק דינו של כב' השופט הנדל, פסקה מ"א לפסק דינו של כב' השופט רובינשטיין, ס' 7 לפסק דינו של כב' השופט לוי, וס' 2 ו-16 לפסק דינה של כב' הנשיאה בייניש.

23. ניתן רק לתמוה, כיצד בבקשה חשובה מסוג זה המוגשת מטעמים אנושיים ושיש בהכרעה בה כדי לחרוץ גורלה של אישה צעירה, בתה של תושבת המדינה, ניתנה תשובה שמבוססת על מידע שגוי ואשר עולה ממנה מצג מטעה.

24. העותרות יבקשו להפנות את בית המשפט הנכבד לפרק ה' שבעתירה, בו מפורטים הנימוקים לפיהם הדין מורה על מתן מעמד במקרה הנדון, נימוקים, אשר המשיב לא דן בהם כלל.

1. סוף דבר

25. בעתירה התבקש המשיב להסדיר את מעמדה של העותרת, חסרת מעמד בעולם ובתה של תושבת ישראל, אשר נולדה בישראל וחיה בישראל מזה שנים ארוכות מאז היתה קטינה ואשר כל זיקותיה נתונות לכאן. המענה המבוקש לא התקבל.

26. הפנייה למשיב הוגשה מכח סעיפים 3 ו-13 לחוק הוראת השעה.

27. המשיב כלל לא דן עד היום בבקשה לפי סעיף 3ג, ומבחינה זו לא השתנה דבר מאז הגשת העתירה.

28. החלטת הוועדה ההומניטארית בעניינה של העותרת מכח סעיף 1א3א, נגועה בחוסר סבירות קיצונית. תחת דיון בהסדרת מעמדה של העותרת בישראל, דנה הוועדה בחלק נכבד מההליך מיוזמתה בביטול רישיון הישיבה מכוחו היא חיה בישראל בשנים האחרונות, בהתאם לאישור המשיב. נראה כי בדיון הוועדה לא ניתן משקל לנסיבותיה ההומניטאריות של העותרת, ובכללן השנים הארוכות בהן היא חיה בישראל, שהגיעה אליה עוד בהיותה קטינה, ולעובדה כי היא חסרת מעמד בעולם, על כל ההשלכות הנגזרות מכך.

29. אשרת ביקור איננה מעמד. אין לצפות מן העותרת לחיות לאורך שנים כמבקרת נצחית, ללא מספר מזהה, ללא אפשרות לקבל שירותים חיוניים באף מדינה, וכאשר זכויותיה הבסיסיות נרמסות. כך במיוחד כאשר הליך המבחן האינסופי הוא חסרת תוחלת, באשר בהיעדר מעמד אין מקום אליו ניתן יהיה לגרש את העותרת.

30. המשיב דן על פי סעיפים 1א3א ו-3ג במקרים הומניטאריים קשים, לרוב בעניינם של בני אדם הנמנים על הציבור המוחלש ביותר בישראל. מן הראוי כי סמכותו למתן מעמד תופעל, וכי החלטות הוועדה יינתנו בהליך תקין, בשקיפות כשהן כוללות הנמקה. המשיב פעל בניגוד לחובותיו אלה בעניינן של העותרות.

31. העתירה לא התייתרה. העותרות מבקשות, כי תופעל ביקורת שיפוטית על החלטת המשיב.

32. בית המשפט הנכבד מתבקש להוציא צו על תנאי כמבוקש בראשית עתירה זו ולקבוע מועד לדיון בעתירה, כך שהעותרות יקבלו את יומן בבית המשפט.

היום: 18.7.13

 עדי לוסטיגמן, עו"ד
 ב"כ העותרים